

Tóvizi Árpád

(1963. június 17., Budapest)

törzsszurkoló

– **Árpi! Egész pontosan hány éve jársz rendszeresen Gáz-mecsekre szurkolni?**

– 1975 óta, azaz lassan negyven éve.

– **Többször tették fel nekem a kérdést, hogy hogyan lesz valakiből Gázművek szurkoló. Ez a te esetedben miként alakult ki?**

– Nyilván elsődleges feltétele, hogy valaki megszeresse a focit, hiszen ez mindennek az alapja. Nálam az ilyen irányú hatások nagyapámtól érkeztek. Terézváros és Angyalföld határán laktunk, a Munkácsy Mihály utcában, együtt a nagyszülők, a szülők, plusz én egy huszonhét négyzetméteres szobakonyhás bérlakásban. Munkásnegyedként a környék bérházaiból a népstadionbeli kettős rangadókra mindig jelentős érdeklődő verődött össze, akik kisebb-nagyobb csoportokban indultak a helyszínre. Az öreg – a szomszédsággal kiegészülve – is egy ilyen csapathoz tartozott, és vittek magukkal engem is. Hatéves lehettem ekkor. Bár kezdetben inkább még csak a frutti érdekelt – vettek is belőle rendszeren, hogy addig se dumáljak a meccs alatt –, hét-nyolc évesen már jobban koncentráltam a pályán zajló eseményekre. Mivel a társaság jelentős része nagyfaterral együtt a Fradinak szurkolt, így rám is a zöld-fehérek iránti szimpátia ragadt át. Albertről, Gécziről például halvány emlékeim is vannak.

A foci gyakorlati oldalát a környékbeli srácokkal való rugdosás jelentette. A bérházunkhoz nagy belső udvar tartozott, ott játszottunk, illetve ha túl hangosan tettük mindezt, és kiküldtek bennünket, akkor az utcán folytattuk. Akkoriban ez nem jelenthetett akadályt, hiszen fél óránként egy autó, ha feltűnt. Emellett néha átszöktünk a szomszédos Kölcsey Ferenc Gimnáziumba is – de a gondnok onnan mindig kizavart minket –, vagy átmentünk a Rippl-Rónai-Szondi utca kereszteződéséhez, ahol egy hatalmas grund állt, ma szupermarket van a helyén. Az, hogy a játékot esetleg egy egyesület keretei között folytassam, később vált aktuálissá. Az iskola soha nem érdekelt különösebben, csak az, hogy mikor lesz vége, és mehetek focizni vagy bringázni a haverokkal.

A szüleim nem voltak tehetős emberek – apám kazánkovácsként dolgozott az Április 4. Gépgyárban, anyám pedig betanított munkásként a Május 1. Ruhagyárban –, de ebben az időben a melósoknak még megadatott, hogy hitelt vegyenek fel újépítésű lakásra, amit utána törleszteni is tudtak. Az elején le kellett tenni egy fix összeget, a végén még el is engedtek belőle valamennyit. Szóval '72-ben átköltöztünk Óbudára, egy Vörösvári úti panelbe, ahol jelenleg is élek.

– **Na jó, de ezek alapján éppen III. kerület-drukker is válhatott volna belőled!**

– Nevetni fogsz, és nem is vagyok rá túl büszke, de az elején valóban az voltam. Miután átköltözünk, előszeretettel jártam III. kerület, UFC és Goli (Óbudai Goldberger – a szerk.) meccsre. Idegenbe mindenhova

egyedül mentem, miután megterveztem a térképről, hogy miként lehet oda eljutni. Rengeteg pályát fedeztem fel így. A Gázművek azonban kimaradt ebből a körből, bár hallomásból már tudtam róluk. A véletlen viszont végül közbeszólt, és ebből az esetből is látszik, hogy min múlnak bizonyos dolgok az életben. Történt ugyanis,

A Kovács Kálmán vezette ifjúsági csapat intézőjeként 1981 tavaszán (álló sor b1).

hogy '75-ben a nagyfater budaörsi telkéről jöttünk haza az unokatesómmal. A Batthyány téren már felszálltunk a HÉV végére, amikor valahogyan feltűnt neki, hogy a hátsó kocsikat épp csatolják le a szerelvényről, ezért szólt, hogy menjünk át az elejére. Ennek azért lett különleges jelentősége, mert így pont akkor érkeztünk meg az Árpád hídhöz, amikor a Gázművek kölyöksapatának intézője, Gudenus Hugó az állomáson lévő egyik, még ma is meglévő fára próbálta felragasztani az aktuális kölyökmeccs plakátját. Ez viszont nekem tűnt fel. Megálltunk, mire több se kellett Hugó bácsinak, rögtön lecsapott ránk. Akkoriban tizenkét év volt az alsó korhatár, amibe csak én estem bele, így következő hét kedden már jelentkezhettem is edzésre.

Három évet szerepeltem a kölyökben, hármat az ifiben Stumpf Győző, Schmél László és Kovács Kálmán keze alatt, „bal- vagy jobb-bunkóként”, bár leginkább a kispadon. Schmél nagyon kemény alapozásokat tartott, szívtuk is a fogunkat rendesen, de a bajnokság során éreztük a hasznát. Nem tartoztam a tehetséges gyerekek közé, ráadásul születésemtől fogva rosszul látok távolra, ami komoly hátrányt jelentett a pályán, főleg ha egy hosszú előreívelést próbáltam meg hatástalanítani. '81-ben egy bajnoki ezüstéremmel ('78/'79) a hátam mögött fejeztem be, hiszen nem tudtam volna hova feljebb lépni. Felkértek azonban, hogy legyek az ifi intézője, amit fél évig, ha tudtam csinálni, mert időközben dolgozni kezdtem, ezért nem tudtam délután háromra bejárni a szövetségbe, hiszen sokszor négyig-hatig melóztam, és többször ügyeletet is kellett vállalnom.

– Milyen állást kaptál?

– A végzettségemnek megfelelő, ami villanyszerelőt jelent. '80-ban végeztem el a szakmunkásképzőt, majd a nyári szünet után az ORFI-ban (Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézet – a szerk.) helyezkedtem el. Nem okozott nehézséget, hiszen abban az időben erre a pozícióra szinte mindenhol felvételt hirdettek. Itt csak két hónapot töltöttem el, mert nem nagyon szerettem bejárni, inkább

A '90-es években még javában zajlott az élet a pálya mellett május 1-jén is (balra a kocsmabódéja, szemben a színpad, jobbra a Művelődési Ház).

mászkáltam a városban. Ezért ugyan kirúgtak, de időközben betévedtem a Várban a Kommunális Beruházási Vállalathoz, ahol rögtön találtam új állást. 2006-ig dolgoztam náluk, illetve a jogutódjuknál, a Budavári Vagyonkezelőnél.

– **Az utánpótláscsapat játékosaként is jártál már szurkolni a felnőtt meccseire?**

– Persze, idegenbe is, ha a meccseink nem ütköztek.

Kezdetben egyedül, majd ahogy megismerkedtem az idősebb Gáz-szurkolókkal – akik hamarosan befogadtak – már társasággal. Hiába „csak” a BLSZ II-ben, majd az I-ben játszottunk, rengetegen szorítottunk a helyszínen a csapatnak. Pontos számot nem tudnék mondani, de 400–500-an minden hazai meccsen összegyűltünk, sőt, kerületi rangadó esetén akár 600–700-an is, és idegenbe szintén nagyon sokan elkísértük a fiúkat. Emlékszem egy '81 körüli Goli elleni találkozóra, ahol a Szentendrei út–Záhony u. sarkán található kolhoz (ma Nagyi Palacsintázója, korábban Pomádé – a szerk.) előtt egészen az útig állt a sor sörért, ami jó tíz métert jelentett csak az épületen kívül, ezért ha végre bejutottál, akkor rögtön két-három korsóval kértél. Ráadásul ekkor már bejárt a 134-es busz a Sujtás utcába, így a pálya melletti kocsmában is lehettek jó páran. Később a kolhoz megszűnt, de a kocsmát megmaradt, illetve kiépült. A '70-es évek második felében még a pálya melletti Művelődési Ház oldalában állították fel a sörösstandot – persze csak jó időben –, és október végétől április elejéig bevonultak a Művelődési Házba. A '80-as évekre már normál bódét építettek fel a pálya bejárta mellé, a színpaddal szemben, de rossz időben ugyanúgy beköltöztek a Művházba. 2000 körül, ahogy csökkent az érdeklődés, és a Művház átkerült a főváros kezelésébe (egyúttal bezárták, ma az Aquincum Múzeum raktáraként üzemel, és teljesen lepusztult – a szerk.) a bódét is elbontották, ezzel véget ért egy korszak.

– **Akkortájt egy mérkőzés szinte egész napos eseménynek számított, mert az embereknek nem volt annyi lehetősége, mint manapság.**

– És vedd figyelembe, hogy a '80-as évek elejéig általában a meccsnap számított az egyetlen szabadnapnak, hiszen szombaton is dolgozni kellett! Én a legtöbb esetben már két órával a mérkőzés kezdete előtt a helyszínre érkeztem, majd a kocsmában hangolódtam a találkozóra, de sokan mások is így tettek. Emlékszem '97 őszeről egy Velence elleni NB III-as bajnokira, ahova vonattal mentünk le a haverral, és már megittunk három fröccsöt, mire a csapatbuszunk megérkezett. Megadtuk tehát a módját! Még a '90-es években is sok idegenbeli BLSZ meccsen jelentünk meg jóval többen, mint a hazai szimpatizánsok, de

erre te is emlékezhetsz! A Törekvés ellen például előfordult, hogy vagy harmincan tartózkodtunk a Bihari úti kocsmában, akikből mindössze hárman voltak Töri szurkolók. A dolgok természetes rendje és módja szerint több, jó értelemben vett szurkolói klikk alakult ki közöttünk, akik többnyire együtt jártak a meccsre, és buzdították a fiúkat. Előfordult, hogy tízen mentünk együtt a találkozóra, de útközben összeakadtunk egy másik tízes csoporttal, akikkel együtt haladtunk tovább. Remek légkör uralkodott akkoriban a mérkőzések előtt és után is, amin nem lehet csodálkozni, hiszen egy alapvetően jobb hangulatú világban éltünk, ahol nem a mindennapi túlélésért ment a harc.

– A szurkolók jelentős részét a Gázművek dolgozói tették ki?

– Azt kell mondanom, hogy nem. Természetesen sokan jártak meccsre közülük, és a rokonok közül is, de a többség hozzám hasonlóan nem ebből a körből került ki. Náluk, nálunk a kötődés máshogyan alakult ki, aminek rengeteg módja lehetett, kezdve az utánpótláscsapatban való szerepléstől az emberi kapcsolatokon át egészen a véletlenekig.

– A legemlékezetesebb mérkőzések?

– Sok ilyen volt, így hirtelen hármat mondanék, kettőt pozitív, egyet negatív értelemben. '83 őszén a Barátság sporttelepen (Bánkút utca, Testvériség pálya – a szerk.) játszottunk a Főtaxival, és negyvenöt perc után 2:0-ra égtünk. Aztán kijöttünk a második féldőre, és húsz perc alatt rúgtunk nekik ötöt, Csákvári hét-nyolc perc alatt mesterhármast szerzett. Az egyik kisöreg szurkolónk, aki a szünetben bent ragadt a kocsmában, és a játékrész közepére tért csak vissza, azt hitte, hogy szórakozunk vele, miután mondtuk neki az eredményt, ezért a kispadtól kért megerősítést, de még akkor is alig hitte el.

A második a TF pályán volt '97 tavaszán, amikor második helyezettként végre feljutottunk az NB III-ba. Pár perccel a vége előtt még 2:1-re mentek a hazaiak a Csörsz utcában, de aztán kettős emberhátrányban megfordítottuk a találkozót! Pár szurkolótársammal örömmünkben mindkét gólnál az oldalvonalon belül táncoltunk, a rendezők úgy kérleltek bennünket, hogy ne csináljunk balhét. Ez volt az első állomása annak a sorozatunknak, amikor folyamatosan húztuk be a meccseket az utolsó percekben.

A harmadik Dömsödön történt '98 őszén. Végig szakadt az eső. A szokásoknak megfelelően mentünk volna meglátogatni a pályához közeli vendéglátóipari egységet, de egy helyi erő félretájékoztató bennünket annak hollétét illetően, és végül a kiskunlacházai kocsmában kötöttünk ki, akik elmondták a helyes útirányt. Visszafelé persze oda is betértünk, sőt a pálya kocsmáját is leteszteltünk. A meccsen másodszer is bőrig áztunk, ráadásul kikaptunk 6:2-re, ami után Szűcs Laci lemondott.

Az első két NB III-as szezonban ('97/'98 és '98/'99) egyébként mind a hatvan meccsre el tudtam menni. Hogy busszal, vonattal vagy a haverok kocsijával, nem számított, a lényeg, hogy ott lehettem.

– Ki az a játékos, akihez a legtöbb sztori köthető?

– Személy szerint nem szeretném megnevezni, mert a végén még meggorrol rám, bár nem lesz nehéz kitalálni, melyik kapusunkra gondolok. Tudni kell róla, hogy civilben kenyérre lehetett kenni, de ha a pályára lépett, akkor mindig leszállt nála a lila köd. Nagyon jó képességekkel megáldott hálóőrrel beszélünk, akkoriban mindenképp tekintélyt parancsoló felsőtesttel, és mindezt úgy, hogy nem nagyon tudott edzésekre járni, mert dolgoznia kellett.

Szóval finoman fogalmazva sem szerettem volna, ha mérkőzés közben beszóltak neki... A Honvéd Ságvári ellen játszottunk a Budakeszi úti laktanyában, ahol néhány katona elkövette a fentebb említett hibát, mire – természetesen csak közvetlen a mérkőzés lefújása után – elindult felénk a lelátóra elégtételt venni, ami odáig fajult, hogy két katona fejével a hóna alatt járkált fel-alá, és a társaik ezt látva berohantak az erdőbe. Másik alkalommal a Fabulon pályán egy fiatalabb hazai szimpatizáns adott neki hangos véleménynyilvánítást a teljesítményéről, amire megkérte őt, hogy a mérkőzés után várja meg. Szerencsére a helyiek ismerték kapusunk előéletét, és a találkozó vége előtt a srácot bezárták valamelyik helységbe, így amikor a lefújás után atlétatrikóban elkezdte keresni, sehol sem találta. A harmadiknál a félidőben tett neki megjegyzést a Rádiótaxi egyik játékos, amiért a meccs után egymaga bement a vendégöltözőbe, és elkezdte egymáshoz kongatni a teljesen ledermedt vendégszereplők fejét, úgy jött át az öltözőnkbe az ellenfél edzője, hogy lépünk már közbe.

– A legmaradandóbb „nézőtéri” atrocitás?

– Egy akkori vízvárosi vendéglőshöz, bizonyos B. Lajoshoz köthető, aki nemcsak Gáz-meccsekre járt, hanem több klub szimpatizánsaként még vidékre is. '99 tavaszán történt a Budakalász elleni hazai NB III-as rangadón, hogy a spori meglehetősen „véleményesen” fűjt a második félidőben. Szünetben vezettünk 1:0-ra, de a második félidő hajrájában egy teljesen tiszta 11-est nem adott meg nekünk, amikor Cravero Zolit bántották a 16-oson belül, aki ezért nem túl finoman odaszólt a bírónak, amiért az kiállította. A dolgot tetézte, hogy az utolsó pillanatokban a Budakalász több mint vitatható körülmények között kiegyenlített. Lajos igazságérzetének ez már végképp betett, leesett nála az ékszíj, és jól lerúgta a levonuló játékvezetőt. A következő héten Nagy Feri szakosztályelnökünk jött a szövetségi döntéssel, hogy a Csákvár elleni hazai meccsünkre komoly rendezői gárdát kell felállítanunk – amiben „persze” Lajos is szerepet kapott –, és nem lehet semmiféle balhé. A mérkőzésen így olyan rend és fegyelem uralkodott a lelátón, amire nem nagyon emlékszem: tíz méterenként állt egy rendező, és ha csak egy b* meg is elhangzott valakinek a szájából, már ment a felhívás valamelyikünk részéről, hogy ezt kéretik abbahagyni, mert itt gyerekek is vannak vagy egyéb sablon szöveg. Az egészben az a slusszpoén, hogy a 2:2-es találkozó után Lajos ment oda a játékvezetőkhöz, hogy biztonságban lekísérje őket a pályáról az öltözőjükbe, majd dolga végezetten szépen becsukta mögöttük az ajtót. A sporik bizonyosan nem sejtették, hogy nemrég ez a készségesen viselkedő rendező rúgta le a kollégájukat!

– A legjobb játékos és csapat a közel negyven év távlatából?

– A '70-es évek végéről, '80-asok elejéről Tamási Józsit, Trenkó Bélát, Balogh „Báró” Bálintot és Fazekas Jánost említeném, az őket követő időszakból Csákvári „Csákó” Lászlót, Imrik Misit és Horváth Lajost. Utóbbiban – úgy gondolom – jóval több volt, csak benne maradt, neki nem a BLSZ I-ben kellett volna futballozni. A legjobb csapat szerintem az, amelyik '95–'98 között három ezüstérmét szerzett a BLSZ I-ben, illetve ötödik helyet az NB III-ban. Ebből a gárdából Cravero Zolit, Lalusz Lacit, György Peti és az Eckstein testvéreket emelném ki.

– Jelenleg mivel foglalkozol?

– Ahogy már említettem: 2001 októberéig villanyszerelőként dolgoztam a Várban, majd egy három hónapos gyorstalpaló elvégzésével klímagépészként ugyanott, egészen 2006-ig, amikor leépítettek.

Azóta biztonsági őrként próbálok megélni. Az idei bajnokságban már Gáz-meccsekre sem igen járok, egyrészt a munkám miatt, másrészt azért, mert ez már nem az én csapatom! A tavalyi NB III-as még valamennyire az volt, de ez már nem, hiszen már csak a nevében Gázművek, az is csak félig.* Kár érte, hogy egy ilyen nagy cég, mint a FŐGÁZ, nyolcvan év után nem tudja tovább támogatni és működtetni ezt a veretes múltú együttest, amely évtizedeken keresztül keltette jó hírét szerte az országban, sőt még azon túl is. Nagyon szomorú vagyok emiatt!

Csakhogy érzékeltessem mit jelentett számomra a csapat, elég, ha azt mondom, hogy a Budavári Vagyonkezelőnél három évig az állásomat kockáztattam, amikor a kollégámmal folyamatosan kicseréltem az ügyeleti időpontjaimat, különben kéthetente nem tudtam volna meccsre menni. Úgy voltam vele, hogy munkám az lehet még máshol, de azt az adott meccset csak egyszer játsszák le, és azt látnom kell. Képesek voltunk többen a munkából előbb ellógni, hogy például egy februári edzőmeccset a város másik végén végigdidereghessünk, csak azért, hogy láthassuk, kik a télen érkezett új fiúk, és hogyan muzsikálnak. Vagy egy konkrét példát említve 1980 tájáról: a Sashalmi Elektronikus akkoriban a cinkotai Auras pályán játszott, mert a Pirosrózsa utcát éppen átépítették. A haverral tartottunk metrón az Örs vezér tér felé, amikor a Deák tér magasságában megálltunk, mert valaki a vonalon leugrott a szerelvény elé. A pótlóbuszok persze nem jöttek azonnal, és amikor megérkeztek, akkor is gyök kettővel haladtunk velük a dugó miatt, így végül nagy nehezen úgy határoztunk, hogy taxit hívunk. Meg is érkezett, de még valahol a belvárosban voltunk, és húsz perc múlva kezdődött a mérkőzés, ezért mondtuk a sofőrnek, hogy nekünk addigra okvetlen Cinkotán kell lennünk, mire válaszul a „kapaszkodjanak” felszólítás hangozott el. Mentünk árkon-bokron keresztül örült sebességgel, beestünk a pályára, a haver kifizette a fuvarát és a bőséges jattot, én meg közben megvettem a jegyeket – mivel akkor még az is volt a BLSZ-ben –, így pont akkora estünk be a találkozóra, amikor a kezdőszó felhangzott, mintha csak ránk vártak volna!

2013. május 3.

*Árpit az interjú készítése idején nagyon megviselték a csapat megszűnésével kapcsolatos történések, de véleménye azóta gyökeresen megváltozott, a munkabeosztását igyekszik úgy alakítani, hogy minél több meccsen ott lehessen, és nagyon örül annak, hogy a Gázgyár név felvételével a kötődés is megmaradt, hiszen mégiscsak több mint négy évtizede jelenti a Sujtás utcai sporttelep a második otthonát.

2011 júniusában, a klubhelyiségben.